

צוות ההיכון: מרכזת: צינת צופרי לנדא, טל' 052-2206850; צדית אנקורי; מיכה אנקורי

תכנית הלימודים לשנת תשע"ט שנה א'

שעה	סמסטר א'	סמסטר ב'
12:00-13:30	מושגי יסוד א' עינת עופרי לנדא	מסע הגיבור והמיתוס היהודי מיכה אנקורי
14:00-15:30	חלומות א' רותי שריג	הפסיכולוגיה של התפתחות הילד יעל טרייבר
15:45-17:15	המעשה הטיפולי גדי מעוז	טיפול משפחתי בהיבט יונגיאני איריס אליקים מרוז
17:30-19:00	סמינר קליני עדית אנקורי	סמינר קליני איריס אליקים מרוז
סדנאות ימי ו' : 9:30-13:00 פסיכופתולוגיה/יורם אינספקטור סדנת דמיון פעיל ותנועה/קרני ישי ציורי ילדים/רעיה בר אדון		

מטרת הקורס היא הקניית ידע והעמקת ההבנה במושגי יסוד בסיסיים של הפסיכולוגיה הדינמית, ושל הפסיכולוגיה האנליטית: אגו, עצמי, מודע, לא-מודע, ארכיטיפ (הילד, הזקן החכם, האב, האם, פרסונה, צל, אנימה, אנימוס, לא - מודע קולקטיבי, סמל, קומפלקס ואלכימיה).

ביבליוגרפיה

הארדינג, א. (1999). האני והלא מודע. מודן.
באומן א. (2017) ארכיטיפ האב ומעבר-דמות האב העכשווית (גרסה אלקטרונית). בתוך: האתר הישראלי לפסיכולוגיה יונגיאנית
יונג, ק, ג. (1993). זיכרונות, חלומות, מחשבות. רמות.
מיי, ר. (2001). הזעקה למיתוס. שמעוני.
נצר, ר. (2004). מסע אל העצמי. מודן.
סירלוט, ח.א. (2013) מילון הסמלים. כנרת, זמורה ביתן, דביר.
שבתאי, א. (2000). המיתולוגיה היוונית. מפה.
שלו, ש. (2008). חלום והחלמה. הקבוץ המאוחד.

J.C.Cooper.(1978) .An illustrated encyclopedia of traditional symbols, Thames & Hudson Ltd, London
Jung, E. (1981). "Anima and Animus", Spring pub. Dallas, Texas
Samuel,Shorter and Plaut.(1986). A critical Dictionary of Jungian Analysis,Routledge London and New york.

חלומות א' / רותי שריג

נתוודע לעולמם המרתק של החלומות, על פי 'פשר החלומות', ועל פי הגישה הייחודית והמעמיקה של יונג לחלומות. נלמד להתבונן על מבנה ושפת החלום, נלמד על החלום ככלי טיפולי חשוב להערכת המצב הנפשי ולקידום הטיפול.

ביבליוגרפיה

1. ק.ג. יונג – על החלומות – דביר ירושלים תל-אביב.
2. ק.ג. יונג - זכרונות חלומות מחשבות – הוצאת רמות – אוניברסיטת תל-אביב.
3. שרה שלו – חלום והחלמה – הוצאת הקיבוץ המאוחד (2008).
4. אדוארד וויטמונט וסילביה ברנטון פרה – חלומות – הוצאת "אח" בע"מ.
5. מיכה אנקורי – דברי חלומות – הוצאת דופן- ספרית התנין הגדול (2007).
6. אנדראה רוק – הנפש בלילה – עם עובד – אופקים- מדע (2007).
7. רוברט ה. הופקה – חלומות של גברים – הוצאת הקיבוץ המאוחד (2007).
8. James A. Hall – Jungian Dream Interpretation – Inner city books.
9. Mary Ann Mattoon – Understanding Dreams – Spring Publications.
10. חלומות בסיפורי עגנון, ספר המעשים- סמוך ונראה – הוצאת שוקן.
11. אגי משעול – מחברת החלומות – הוצאת אבן חושן רעננה.
12. ויסלבה שימבורסקה – בשבח החלומות – הוצאת קשב לשירה.
13. ג'ונתן קן – בית השינה – ידיעות אחרונות – ספרי חמד.
14. הרוקי מורקמי – קפקא על החוף – הוצאת כתר.

השיעור יפגיש את המשתתפים עם האלכימיה במבט פסיכולוגי ורוחני על פי יונג .
יונג ראה את הדרמה האלכימית כדרמה של יחסים המגלמת בתוכה גם את דרמת היחסים בין מטפל למטופל. כמו שני חומרים אלכימיים המצויים יחד במיכל טיפולי משפיעים זה על זה ומשנים זה את זה, כך ראה יונג את המפגש הטיפולי בו מצויים מטפל ומטופל ומשתתפים בתהליך אלכימי של פסיכותרפיה.
המטופל מביא את כל חומרי הפרימה-מטריה שלו, חומרי הנפש המודעים והלא מודעים האישיים והארכיטיפיים, אל תוך מרחב מעברי בו הוא פוגש את המטפל המשמש עבורו כמיכל וגם כמורה דרך. כמו האל הרמס – מרקורי על כל ניגודיו, מוביל המטפל את מסע הנפש של המטופל, כשהוא עצמו מכיל את ניגודי הנפש של עצמו ושל המטופל.

תוכן השיעורים :

1. רקע היסטורי קצר להופעת האלכימיה ודיון במושגי יסוד בנושאים של ההעברה והקשר הטפולי.
2. הכרת מושגים בסיסיים והסבר התהליך האלכימי.
3. שלבי וסמלי התהליך - התמקדות בסדרת עשר התמונות האלכימיות "רוזאריום פילוסופורום". תמונות אלו מתארות את שלבי האופוס הגדול, היא העבודה האלכימית הגדולה לקראת שלב הקוניונקציו האלכימי שהוא שלב חיבור הניגודים בנפש האדם היחיד.

ביבליוגרפיה

קריאת חובה (מצופה מהמשתתפים לעיין לפחות בחלקים מתוך המקורות):
יונג, קרל גוסטב, זכרונות, מחשבות, חלומות. תרגום מיכה אנקורי,
מודן הוצאה לאור תל אביב, 1993 .
רות נצר, מסע אל העצמי, אלכימיית הנפש – סמלים ומיתוסים.
מודן הוצאה לאור, 2004 .
Jung C.G. CW 16

Edward F.Edinger, Alchemical Image of Individuation: The Mystery of The Coniunctio,
Inner City Books, 1994.

קריאת רשות (מומלצת):

Stein M, Jungian Psychoanalysis, Open Court, 2010
Stanton Marlan, The Black Sun, the Alchemy and art of darkness. Texas University Press.
2005
Nathan Schwartz – Salant, Jung on Alchemy, Princeton University Press, 1996.
Nathan Schwartz – Salant, The Abandonment Depression: Developmental and Alchemical Perspectives. Journal of Analytical Psychology, 1990, 35, 143-159.

מסע הגיבור והמיתוס היהודי/מיכה אנקורי

הדמיון הרב בין מוטיבים שמופיעים במיתוסים ובתרכויות שונות הובילו את יונג למסקנה שכל אלו הם ביטויים ישירים ובלתי אמצעיים של נפש האדם. תובנה זו ניסח יונג במשפט: "המיתוס הוא החלום של השבט והחלום הוא המיתוס של היחיד" ומכאן שמסע הגיבור הוא תיאור חוויתי-סיפורי של תהליכי הנפש ובמיוחד של התפתחות ה"אני". הולדת הגיבור, היותו נאבק, פגוע, יוצא למסע, נושא בשורה – מוטיבים אלו מתארים מהלכי נפש שעיקרם שינוי והתפתחות. הקורס ילווה בקטעי סרטים ובתיעוד דוקומנטרי של תרבויות קמאיות. מכאן מתעוררת השאלה מהו המיתוס היהודי. בקורס נראה שהמיתוסים הקדומים של הגיבור היו ידועים היטב לכותב התנ"ך אבל התנ"ך הסב אותם לאתוס שמשרת את הקולקטיב הלאומי ואת האידיאולוגיה המונותיאיסטית.

את הגעגוע אל המיתוס ביטאה היהדות ביצירה נרחבת ועמוקה הקרויה מיסטיקה יהודית. כאן החזירה לעצמה היהדות את היחס אל הטבע ואל טבע האדם, ובמיוחד הוציאה לאור את העיקרון הנשי שהודחק לקרן זוית.

הפסיכולוגיה של התפתחות הילד/יעל טרייבר
תקופת הינקות והילדות המוקדמת, "היחסים הראשוניים", משפיעה רבות על התפתחות האדם. בקורס נלמד את הגישה האנליטית להתפתחות הילד, בעיקר דרך גישתו של אריך נוימן, תוך התייחסות למחקרים עכשוויים. נלמד על התפתחות תקינה של אגו ו-Self, על תמות מרכזיות בטיפול בילדים, על משמעות סמל הילד ועל משמעות המושג 'הילד הפנימי' לפי הפסיכולוגיה האנליטית. נעמיק בשלבי ההתפתחות של הילד, על פי נוימן, ונראה כיצד הם באים לידי ביטוי בקליניקה הן אצל ילדים והן במצבי התודעה והתפתחותה אצל האדם הבוגר.

ביבליוגרפיה

אנקורי מ', (1991) **הלב והמעין, חסידות ופסיכולוגיה אנליטית**, רמות, עמ' 123-124, 186, 188.
אנקורי מ', (1993) **וזה היער אין לו סוף, מיסטיקה יהודית ופסיכולוגיה אנליטית**, רמות, עמ' 197-222.
יונג, ק' ג', **פסיכולוגיה אנליטית וחינוך** (1977), הוצאת דביר (מאמרים שנמצאים בכרך 17 בכתבי יונג) נוימן, א', (2011) **הילד, האישיות בשחר התפתחותה**, חסינות בע"מ. (1963).
קרן מ', הופ ד', טיאנו ס'. (2013) **זה לא יעבור עם הזמן? בריאות הנפש בשלוש השנים הראשונות לחיים**. מודן, פסיכה.
שטרן דניאל, יומנו של תינוק, פסיכה, מודן

Asper Kathrin, (1982) **The Inner Child In Dreams**. Shambhala
Asper Kathrin (1993) **The abandoned child within**. Fromm International
Astor James, (1998) Fordham's developments of Jung in the context of infancy and childhood,
In: Alister I & Janke Edt. **contemporary Jungian analysis**. London & NYS Routledge
Fordham, M. (1969) **Children as individuals**. London: Hodder & Stoughton
Fraiberg S., H, Adelson E, & Shapiro V. (1975) **Ghosts in the Nursery: A psychoanalytical approach to the problems of impaired infant-mother relationship**. J of the American Academy Child Psychiatry, 14. 387-421.
Jung CG, **The Psychology of the Child Archetype**. in: Jung C.G & Kerényi C. (1973) Essays on a Science of Mythology. Bollongen series XXII Princeton University Press

טיפול משפחתי בהיבט יונגיאני וטיפול יונגיאני בהיבט משפחתי / איריס אליקים מירון.

מטרת הקורס:

מפגש שפות בין הגישה האנליטית (יונגיאנית) לבין הטיפול המשפחתי דרך התבוננות בעקרונות הטיפול המשפחתי- המערכתית (כמו הגישה הבין דורית, הלא מודע המשפחתי, הגישה הנרטיבית, אימגו וטכניקות התערבות הקשורות בהם) והבנה של תהליכים משפחתיים באמצעות מושגי יסוד נבחרים מהתיאוריה האנליטית היונגיאנית (לא מודע קולקטיבי, ארכיטיפים, קומפלקס אם, קומפלקס אב, אנימה, אנימוס, צל, פרסונה, מסע הגיבור).
במהלך הקורס נסתייע הן בספרות מקצועית והן בטקסטים מהספרות, המיתולוגיה ובתיאורי מקרה ונראה כיצד משפיעים ייצוגים והפנמות ראשוניות וקולקטיביות על מערכות היחסים שלנו במשפחה החל מבחירת בן/בת זוג, יחסי זוגיות, יחסים בין הורים-ילדים ויחסי אחאות, וכיצד מושפע מסע הגיבור מייצוגים והפנמות אלו...

מסגרת הקורס:

12 מפגשים הכוללים דיון תיאורטי, התייחסות לטקסטים תיאורטיים וספרותיים הצגות מקרים ותרגול טכניקות התערבות מערכתיות, תוך התייחסות למושגי מפתח בגישה האנליטית בהקשר משפחתי.
כל משתתף יציג בתורו טקסט באמצעותו ידגים את המפגש בין שפת הטיפול המשפחתי והגישה היונגיאנית.

ביבליוגרפיה מומלצת:

דאלוס, ר, דרייפר רוז 2004 מבוא לטיפול משפחתי, הוצאת אחי.ק. ביאליק.
הארוויל הנדריקס, 1988, לבסוף מוצאים אהבה.
ואצלוויק. פ, ויקלנד. ג, פיש.ר. 1979, שינוי. ספרית פועלים, ת"א
יונג, ק.ג. 2004, זכרונות חלומות מחשבות, הוצאת רמות.
מייקל וייט ודיוויד אפסטון, 1999, אמצעים סיפוריים למטרות טיפוליות, הוצאת צ'ריקובר
סאטיר, וירג'יניה: 1979, המשפחה המודרנית. ספרית פועלים, ת"א
קרונתמר, 2004, אנחנו אדם וחוה, קיבוץ מאוחד, תל אביב

Fraiberg S. with Adelson E. and Shapiro V. Ghosts in the Nursery: A Psychoanalytic Approach to the Problems of Impaired Infant-Mother Relationship

Jung, C.G., Symbols of Transformation. Princeton Bollingen (Tenth printing, 1990)

Jung, C.G.: Marriage as a Psychological Relationship. C.W. 17

סילבוסים ומקורות לסדנאות

פסיכופתולוגיה

"אפילו הדברים האבסורדיים ביותר אינם אלא סמלים למחשבות, שלא רק שאנו כבני-אדם מסוגלים להבינן, הם מצויים בליבה של הווייתנו האנושית. בשיגעון איננו מגלים דבר מה חדש או בלתי ידוע, אנו מתבוננים ביסודות של קיומנו, במרקם הבעיות החיוניות עמן כולנו מתמודדים". כך סיים ק.ג. יונג את מאמרו "התכנים של הפסיכוזות", שכתב כפסיכיאטר צעיר בשנת 1908. נתמקד בתרומתה של הפסיכולוגיה האנליטית להבנת התופעות הפסיכופתולוגיות כמו סכיזופרניה ופסיכוזה, דיכאון, מאניה, הפרעות חרדה, הפרעות אישיות, הפרעות אכילה, התמכרויות ועוד. ההבנה היונגיאנית תוצג ביחס ל-DSM-5 ול-ICD-10 ותכלול את הגישות היונגיאניות והפוסט-יונגיאניות: הקלאסית, הארכיטיפית וההתפתחותית יחד עם דוגמאות קליניות שימחישו שהדברים שכתב יונג לפני יותר ממאה שנה עשויים עדיין להנחות ולהדריך אותנו. כמטפלים.

ציורי ילדים/רעה בר אדון

בסדנה ניפגש עם שפת הילדים דרך השפה הציורית, ודרך הבנת הילד שבתוכנו. נחזור על שלבי ההתפתחות בציורי ילדים. המפגש יכול פעילות יצירתית וחוייתית.

מסע הגיבור/קרני ישי

בשילוב הדמיון הפעיל, הגוף והתנועה

בסדנה זו תינתן הזדמנות לסטודנטים לחוות היבט מסוים מתוך מסע הגיבור/ה האישי של כל אחת ואחד. באמצעות ה"דמיון הפעיל" נוזה את הדימויים המנחים כל אחת ואחד במסע האישי. נחוה אותם בגוף ונתרגם אותם לתנועה ולערוצים הבעתיים, עוקפי תודעה נוספים.

בואו לסדנה בבגדים נוחים לתנועה וגרביים.

למעוניינים, הביאו מזרון יוגה או כרית.

מומלץ לקרוא לקראת הסדנה מתוך: זכרונות, חלומות ומחשבות/ ק.ג. יונג הפרק: המפגש עם הלא מודע עמ': 190 – 165